

GEMEENTE EEMNES

BESLISVOORSTEL RAAD EEMNES

Besluitvormend orgaan

Gemeente Eemnes – Gemeenteraad

Gemeentecode

Eemnes

Onderwerp

Toekomstbestendige afvalinzameling Eemnes

Portefeuillehouder

R. ten Have

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Het college doet na een grondige afweging van de 2 scenario's een voorstel tot aansluiting bij de GAD met als doel een efficiënte, duurzame en toekomstbestendige afvalinzameling voor Eemnes zeker te stellen.

Besluiten

De raad besluit:

1. In te stemmen met het voorstel om een toetredingsverzoek te doen aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek voor participatie in de Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD), voor het inzamelen en beheren van het huishoudelijk afval in de gemeente Eemnes met uiterlijke ingang van 1 januari 2027;
2. het college toestemming te geven om een verzoek tot uitbreiding van de deelname aan de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek, meer specifiek tot de Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD) in te dienen;
3. het college toestemming te verlenen om –na instemming van de raad in september 2025– uiterlijk 30 september 2025 het contract met de gemeente Baarn inzake het Recyclestation op te zeggen;

4. het college toestemming te geven om een verzoek tot uittreding te doen aan de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (afgekort: AVU).

Aanleiding voorstel

Eemnes heeft tegelijk met 9 andere gemeenten in de provincie Utrecht geconstateerd dat de markt voor aanbestedingen voor de inzameling van huishoudelijk afval niet meer functioneert. Eerder was er door AVU in de zomer van 2024 al een marktconsultatie gehouden die de geringe belangstelling van de private inzamelbedrijven aantoonde. Hierop heeft het college op 17 september 2024 besloten dat Eemnes niet meedoet aan een eventuele aanbesteding voor de inzameling van het huishoudelijk afval door AVU. Het college heeft zich daarom de afgelopen periode georiënteerd op een samenwerking met een publieke regionale afvalinzamelaar. Na een zorgvuldig traject is de balans opgemaakt tussen de aanbiedingen van 2 publieke inzamelbedrijven, namelijk ROVA N.V. en de GAD.

Doel

In 2016 is de gemeente Eemnes al partieel toegetreden tot de Gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek voor de in de gemeenschappelijke regeling genoemde onderdelen onder artikel 5.3, te weten Maatschappelijke ondersteuning, Onderwijs, Participatiewet en Wet inburgering. Meer specifiek gaat het hierbij om leerlingenvervoer, personenvervoer, Jeugd & onderwijs, werk & participatie, gezondheid & ondersteuning en inkoop en contractbeheer sociaal domein. Binnen de gemeenschappelijke regeling is het mogelijk extra diensten af te nemen, zoals de afvalinzameling via GAD. Door nu aan te sluiten bij de GAD borgen wij een efficiënte, duurzame en zowel voor de uitvoering alsook voor de inwoners toekomstbestendige afvalinzameling voor Eemnes.

Toelichting besluit (argumenten)

Beide aanbiedingen (ROVA en GAD) geven voldoende inzicht in de wijze waarop de dienstverlening wordt ingevuld en welke kosten hiermee zijn gemoeid. Uit grondig onderzoek blijkt dat beide organisaties goed in staat zijn om de gevraagde dienstverlening te leveren.

1.1 Doorslaggevend is echter dat GAD tegen aanzienlijk lagere kosten een min of meer vergelijkbare mate van duurzaamheid realiseert als Eemnes met het huidige afvalbeleid.

1.2 Het GAD heeft een centraal vastgestelde beleidsagenda die voor Eemnes verschillende voordelen biedt.

1.3 Een ander voordeel is dat GAD een efficiënte organisatie is die veel service biedt tegen relatief lage kosten.

1.4 De inwoner heeft bij de GAD het gemak van het nascheiden van PMD waardoor de vierde mini-container kan verdwijnen. Anderzijds kunnen inwoners het zelf scheiden van PMD gaan missen.

2.1 In Eemnes is geen draagvlak voor een zwaar afvalbeleid waarmee Eemnes tot de top van afvalscheidende gemeenten zou kunnen gaan behoren. Indien Eemnes tot de landelijke top wil gaan behoren met afvalscheiding is ROVA de meest geschikte samenwerkingspartner. Maar zonder zware beleidsmaatregelen, zoals DIFTAR en/of omgekeerd inzamelen zijn er geen grote verbeteringen te verwachten op het vlak van afvalscheiding voor Eemnes. In het verleden heeft de raad meerdere keren te kennen gegeven dat zij dergelijke zware beleidsmaatregelen niet ambieert, mede vanwege de daaraan verbonden nadelen. Het dient dan ook geen doel om aan te sluiten bij een (fors) duurdere inzamelaar die in de uitvoering van dergelijke zware beleidsmaatregelen haar core business ziet.

3.1 Inherent aan het kiezen voor het scenario GAD, is het opzeggen van de lopende overeenkomst met de gemeente Baarn voor het gebruik van het Recyclestation voor de inwoners van Eemnes.

4.1 Aansluiting bij de GAD betekent ook een verzoek tot uittreding uit de gemeenschappelijke regeling AVU die de verwerkingscontracten van de Utrechtse gemeenten heeft georganiseerd. AVU heeft toegezegd welwillend te kijken naar een kosteloze uittreding. Het uittreden uit de AVU heeft relatief weinig effect op de regionale samenwerking in Utrecht.

Voor een uitgebreide toelichting op dit voorgestelde besluit wordt verwezen naar het rapport 'Rapport Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval in Eemnes'.

Duurzaamheid

Beide publieke inzamelaars bieden een goede mate van duurzaamheid voor het afvalbeheer van de gemeente Eemnes. Waar de ROVA zich in haar gemeenten heeft gespecialiseerd in het halen van de landelijk top qua afvalscheiding, biedt het GAD een

pragmatische en uniforme wijze van werken door een belangrijke en risicovolle deelstroom, het PMD, via nascheiding achteraf uit het restafval te laten ophalen.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

De gemeenteraad verleent toestemming aan het college voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. De raad heeft de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen. Het college gaat niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de raad (artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen). De bevoegdheid tot het sluiten (en beëindigen) van overeenkomsten berust bij het college (artikel 160 Gemeentewet).

De gemeente Eemnes is eerder al partieel toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Gooi- en Vechtstreek. Zie: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR718945/1>
Een deelnemende gemeente kan binnen de regeling extra diensten afnemen (artikel 6 GR). Het algemeen bestuur van de GR neemt daar dan een besluit over en stelt de kostentoedeling vast. Vervolgens zal het algemeen bestuur de deelnemende gemeenten vragen akkoord te gaan.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Indien Eemnes de uitbreiding van de partiële deelname binnen de GR Gooi en Vechtstreek uitbreidt door toetreding tot de GAD, ontstaat er een efficiëntie-voordeel binnen de BEL-organisatie. Immers, gemeente Eemnes heeft dan dezelfde wijze van aansturing en uitvoering als de andere 2 BEL-gemeenten Blaricum en Laren.

Kanttekeningen

1.1 Met de uitbreiding van de partiële deelname aan de gemeenschappelijke regeling Gooi- en Vechtstreek, meer specifiek de GAD, krijgt Eemnes minder directe zeggenschap over het afvalbeleid binnen de gemeente Eemnes. Dit komt voort uit de opzet van de GR die een centraal bepaalde beleidsagenda heeft.

De zeggenschap van Eemnes komt terug in het lidmaatschap van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gooi- en Vechtstreek. Hierin kan Eemnes samen optrekken met de twee andere BEL-gemeenten die al deel uitmaken van de dit onderdeel van deze GR.

1.2 De keuze voor GAD is voor de lange termijn. Uittreding gaat in de meeste gevallen gepaard met zeer hoge kosten. Dit geldt vaak ook voor uittreding uit een overheids-NV. Maar in alle gevallen gaat het om een keuze voor de lange termijn.

Het proces naar de besluitvorming toe is de afgelopen periode dan ook zorgvuldig gevolgd waarbij de raad sinds eind 2024 meerdere raadsinformatiebrieven heeft ontvangen en er een informerende Ronde is gehouden. Ook is aan de hand van een

uitgebreid afwegingskader een grondige analyse gemaakt in het rapport 'Rapport Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval in Eemnes'.

1.3 De keuze voor het GAD laat toe dat de lopende contracten met Kleurrijk worden gerespecteerd. Het college is in gesprek met Kleurrijk over de wijze waarop gemeente Eemnes Kringloopwinkel Kleurrijk in de toekomst kan versterken.

Bij de verkennende gesprekken met GAD, denkt GAD actief mee aan de manier op waarop zij met haar textielinzamelaar een bijdrage kan leveren aan de werkzaamheden binnen Kleurrijk. Dit vindt het college een positieve ontwikkeling. Daarnaast stelt het college zich de vraag of een dergelijke forse bijdrage aan een kringloopwinkel nog passend is nu er ook in Eemnes grote druk op de gemeentelijke financiën staat. Hierover voert het college gesprekken met het bestuur en de directie van Kleurrijk waarbij het uitgangspunt is dat een eventueel nieuw arrangement voor alle partijen toekomstbestendig en houdbaar is.

Financiën

Het scenario voor toetreding tot GAD kost aanzienlijk minder dan toetreding tot het overheidsbedrijf ROVA N.V., zelfs als ook meevallers uit het verleden zich in de toekomst gaan herhalen. Ook als omstandigheden wijzigen –zoals bijvoorbeeld het duurder worden van restafval als gevolg van de CO₂-heffing– blijft GAD de meest voordelige optie. Dat neemt niet weg dat de afvalstoffenheffing in 2026 –bij gelijkblijvende omstandigheden en bij 100% dekkingsgraad– toch nog ruim 10% kan stijgen ten opzichte van 2025. Het verklaart wel dat private inzamelaars geen brood meer zien in de inzameling van huishoudelijke afvalstromen omdat dit voor hen doorgaans verlieslatende contracten zijn geworden.

De voorziening Afval waar per 1-1-2025 nog €438.000,- in zat en de eenmalige boekwinst bij toetreding tot GAD bieden ruimte om niet alle kostenstijgingen direct in de afvalstoffenheffing te verwerken. Dit wordt nader toegelicht in de financiële paragraaf van het rapport 'Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval in Eemnes'.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

Na instemming met het toetredingsverzoek voor participatie in de GAD worden door het college de volgende vervolgstappen uitgezet:

1. het maken van heldere werkafspraken, waaronder een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) om een vloeiende overgang per uiterlijk 1 januari 2027 te garanderen. GAD heeft de wens geuit om –indien Eemnes voor het GAD kiest en dit qua lopende contracten mogelijk blijkt– om de dienstverlening

reeds 1 juli 2026 te starten. Dit valt precies samen met de ingang van het nascheiden van het PMD uit het restafval binnen het GAD-gebied waardoor de inzamelroutes opnieuw moeten worden ingetekend;

2. nader in kaart brengen wat het voor de interne organisatie betekent, waaronder het beperken van eventuele frictiekosten en de vraag hoeveel beleidscapaciteit er in de toekomst moet worden ingezet;
3. het opzeggen van de overeenkomst met de gemeente Baarn voor het gebruik maken van het Recyclestation te Baarn. Afhankelijk van de vraag wanneer het GAD haar dienstverlening kan starten (medio 2026 of uiterlijk 1 januari 2027), dient er 9 maanden voor de gewenste opzegdatum formeel te worden opgezegd bij de gemeente Baarn;
4. het doen van een formeel uittredingsverzoek aan de gemeenschappelijke regeling AVU per uiterlijk 1 januari 2027, of zoveel eerder als mogelijk en wenselijk is. AVU heeft eerder aangegeven dat Eemnes een kosteloos vertrek mag verwachten, ook al ligt het formele besluit hierover bij de andere leden van de gemeenschappelijke regeling;
5. uiterlijk in 2027 formeel lidmaatschap van Eemnes van GAD, als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Gooi- en Vechtstreek. Een aanpassing van een gemeenschappelijke regeling vergt doorgaans meer dan een jaar. In 2027 staat er sowieso een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek gepland, o.a. vanwege de recente uittreding van gemeente Weesp. Hierover zal Eemnes worden geïnformeerd en om een zienswijze worden gevraagd.

Communicatie

De communicatie over dit besluit en de opvolging vindt –hoofdzakelijk via de GAD–plaats via:

- De Rotonde;
- social media;
- website gemeente Eemnes;
- de afvalapp van het GAD;
- website van de GAD;
- persbericht vanuit Eemnes

Daarnaast worden inwoners t.z.t. ook geïnformeerd over de veranderingen via huis-aan-huis flyers.

Naar aanleiding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr 2022) heeft ook GAD een actieve informatieplicht richting de raden.

Bijlagen

Rapport Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval in Eemnes

Bijlage I Afwegingskader

Bijlage II Overzicht Financiën

Bijlage III Memo Kleurrijk Eemnes

Concept raadsbesluit Toekomst afvalinzameling Eemnes

Steller

J.J. van Ingen

Registratiedatum

4 augustus 2025